

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	MRN23050148 – 154. löggjafarþing: Frumvarp til laga um breytingu á lögum um framhaldsskóla nr. 92/2008 (ákvæði um vinnustaðanám, innritun o.fl.)
Ráðuneyti	Mennta- og barnamálaráðuneyti
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	1. júní 2023

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs

- a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?

Gert er ráð fyrir að með breytingum á reglum um vinnustaðanám muni stofnun á vegum ríkisins halda skrá yfir iðnmeistara, fyrirtæki og stofnanir sem bjóða vinnustaðanám sem uppfylla skilyrði sem sett eru samkvæmt reglugerðinni í stað starfsgreinaráða. Þetta verkefni gæti leitt til tímabundins álags á stofnun ríkisins en ætti ekki að valda kostnaðarauka.

Miðað er við að með breytingum á reglum um samninga við einkaskóla verði unnt að endurnýja eldri samninga við framhaldsskóla sem njóta viðurkenningar samkvæmt 12. gr. framhaldsskólalaga á grundvelli úttekta á grundvelli reglugerðar nr. 700/2010 um mat og eftirlit með framhaldsskólum. Ekki er gert ráð fyrir að þessar breytingar muni valda kostnaðarauka fyrir ríkið en leiði heldur til einföldunar og vinnusparnaðar.

Aðrar breytingar fela í sér skýrari og fyrirsjáanlegri reglur sem munu jafnframt leiða til einföldunar og að nokkru leyti til aukinnar skilvirkni.

- b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum

Sjá svar við spurningu 1.a.

- c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?

Aukið álag mögulega tímabundið en jákvæð áhrif einföldunar og aukinnar skilvirkni varanleg.

- d) Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun

Á ekki við.

- e) Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu

Á ekki við.

2. Tekjubreytingar

Engin áhrif.

3. Útgjaldabreytingar

Ekki er gert ráð fyrir neinum breytingum.

4. Eignabreytingar

Engar eignabreytingar.

5. Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál

- a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum
Á ekki við.
- b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál
Á ekki við.
- c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs
Á ekki við.
- d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur
Á ekki við.
- e) Rekstrarform ríkisstarfsemi
Á ekki við.
- f) Opinber innkaup og útboð
Á ekki við.
- g) Eignaumsýsla ríkisins
Á ekki við.
- h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna
Á ekki við.
- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara
Á ekki við.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

- 1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:
 - a) í gildandi fjárlögum
Á ekki við.
 - b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs
Á ekki við.
 - c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar
Á ekki við.
- 2. Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?
Á ekki við.
- 3. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?
Nei.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

- 1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið
Á ekki við.
- 2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.
Gert er ráð fyrir að stofnun á vegum ríkisins muni halda skrá yfir iðnmeistara, fyrirtæki og stofnanir sem bjóða vinnustaða nám sem uppfylla skilyrði sem sett eru samkvæmt

reglugerðinni í stað starfsgreinaráða. Samkvæmt núgildandi lögum eiga starfsgreinaráð að halda slíka skrá og ekki litið svo á að breytingarnar séu þess eðlis að meta þurfi áhrif á reglubyrði fyrirtækja.

3. Samkeppnisskilyrði

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta)
Á ekki við.
- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja)
Á ekki við.
- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd)
Á ekki við.
- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda samkeppni með virkum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)
Á ekki við.

D. Önnur áhrif

- 1. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011
Á ekki við
- 2. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi)
Á ekki við
- 3. Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000
Á ekki við
- 4. Áhrif á byggðalög
Á ekki við
- 5. Áhrif á frjáls félagasamtök
Á ekki við
- 6. Áhrif á jafnrétti kynjanna
Á ekki við
- 7. Áhrif á lýðheilsu
Á ekki við
- 8. Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir
Á ekki við
- 9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri
Á ekki við
- 10. Áhrif á stjórnsýslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni
Breytingarnar fela í sér skýrari reglur, t.d. um innritun í framhaldsskóla og viðbrögð við ofbeldismálum, sem er gert ráð fyrir að hafi jákvæð áhrif ráðuneytið og stofnanir.

11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, s.s. aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar <i>Gert er ráð fyrir að innleiðing breytinga sem tengjast vinnustaðanámi hafi jákvæð áhrif á stöðu nemenda sem stunda verk- og starfsnám. Aukinn skýrleiki þegar kemur að forvörnum og viðbrögðum við ofbeldi og meiri fjölbreytni í nemendahópum framhaldsskóla hefur jafnframt jákvæð áhrif á nemendur í framhaldsskólum.</i> 12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun <i>Á ekki við</i>
E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á
1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag <i>Ekki er gert ráð fyrir að þessi breyting komi til með að hafa kostnaðarleg áhrif.</i> 2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á <i>Á ekki við</i> 3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat <i>Ávinningurinn felst í bættum framhaldsskóla.</i>
F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati
1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR? 2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma? 3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?